

UCHWAŁA NR 105/2020
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 7 kwietnia 2020 r.

w sprawie odmowy rejestracji

kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Waldemara Włodzimierza Witkowskiego
w wyborach zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 304 § 4 w związku z art. 90 § 2, art. 296 i 303 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r.– Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 684 i 1504) oraz w związku z art. 127 ust. 3 zdanie drugie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej po rozpatrzeniu zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, którego dnia 26 marca 2020 r. dokonał Giedymin Wróblewski – pełnomocnik wyborczy komitetu wyborczego pod nazwą Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Waldemara Włodzimierza Witkowskiego i stwierdzeniu, że nie spełnia ono warunków określonych w Kodeksie wyborczym

postanawia

odmówić rejestracji kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Waldemara Włodzimierza Witkowskiego w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r., z powodu niedołączenia do zgłoszenia wykazu co najmniej 100 000 obywateli popierających zgłoszenie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Uzasadnienie

W dniu 26 marca 2020 r. Giedymin Wróblewski – pełnomocnik wyborczy komitetu wyborczego pod nazwą Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Waldemara Włodzimierza Witkowskiego, zwanego dalej „Komitetem”, dokonał osobiście zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Waldemara Włodzimierza Witkowskiego, zwanego dalej „Kandydatem”. Do zgłoszenia dołączono 12 041 arkuszy wykazu podpisów obywateli popierających Kandydata.

Państwowa Komisja Wyborcza zważyła, co następuje.

Zgodnie z:

- 1) art. 127 ust. 3 zdanie drugie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zgłasza co najmniej 100 000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 90 § 2 Kodeksu wyborczego zgłoszenie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej musi być poparte podpisami co najmniej 100 000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) art. 296 Kodeksu wyborczego kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zgłasza co najmniej 100 000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Zgłoszenie musi być poparte podpisami zgłaszających;
- 4) art. 303 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu wyborczego zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej dokonuje osobiście pełnomocnik wyborczy najpóźniej do godziny 24⁰⁰ w 45. dniu przed dniem wyborów (w wyborach zarządzonych na dzień 10 maja termin ten upłynął w dniu 26 marca 2020 o godz. 24⁰⁰);
- 5) art. 303 § 1 pkt 3 Kodeksu wyborczego zgłoszenie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej powinno zawierać wykaz obywateli popierających zgłoszenie, zawierający czytelne wskazanie imienia (imion) i nazwiska, adresu zamieszkania oraz numeru ewidencyjnego PESEL obywatela, który udziela poparcia, składając na wykazie własnoręczny podpis; każda strona wykazu musi zawierać nazwę komitetu wyborczego zgłaszającego kandydata oraz adnotację: „Udzielam poparcia kandydatowi na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ..... [imię (imiona) i nazwisko kandydata] w wyborach zarządzonych na ..... (dzień, miesiąc, rok).”;
- 6) art. 304 § 1 Kodeksu wyborczego Państwowa Komisja Wyborcza rejestruje kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej, jeżeli zgłoszenia dokonano zgodnie z przepisami Kodeksu wyborczego;
- 7) art. 304 § 2 pkt 3 Kodeksu wyborczego Państwowa Komisja Wyborcza, sprawdzając prawidłowość zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, bada m. in., czy zgłoszenie kandydatury poparło podpisami co najmniej 100 000 obywateli, w sposób określony w art. 303 § 1 pkt 3 Kodeksu wyborczego.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, że do zgłoszenia Kandydata dokonanego przez pełnomocnika wyborczego Komitetu nie załączono wykazu prawidłowych podpisów co najmniej 100 000 obywateli popierających zgłoszenie Kandydata.

Do zawiadomienia o utworzeniu Komitetu dołączono wykaz podpisów 2 021 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej popierających kandydata, o którym mowa w art. 299 § 3 pkt 4 Kodeksu wyborczego. Po sprawdzeniu kart wykazu podpisów okazało się, że Kandydat uzyskał poparcie 1 005 obywateli (Państwowa Komisja Wyborcza weryfikowała poprawność tych podpisów wyłącznie do uzyskania prawidłowego poparcia co najmniej 1 000 wyborców – 250 podpisów uznano za nieprawidłowe, a 766 podpisów nie sprawdzono).

W związku z tym Państwowa Komisja Wyborcza, uchwałą nr 57/2020 z dnia 4 marca 2020 r. w sprawie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Waldemara Włodzimierza Witkowskiego w związku z wyborami zarządzonymi na dzień 10 maja 2020 r., przyjęła zawiadomienie o utworzeniu Komitetu.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że zgodnie z art. 299 § 1 zdanie drugie Kodeksu wyborczego podpisy obywateli popierających zgłoszenie Kandydata załączone do zawiadomienia o utworzeniu Komitetu stanowią część wymaganej do zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej liczby 100 000 podpisów obywateli popierających kandydata. W związku z doręczeniem w dniu 26 marca 2020 r. wraz ze zgłoszeniem Kandydata do udziału w wyborach 12 041 arkuszy wykazu podpisów obywateli popierających Kandydata, zawierających 117 592 podpisy poparcia dla Kandydata, Państwowa Komisja Wyborcza ustaliła, że w sumie do zgłoszenia kandydata (liczba podpisów załączonych do zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego i do zgłoszenia Kandydata) załączono 119 613 podpisów. Podczas weryfikacji podpisów przez Państwową Komisję Wyborczą ustalono, że spośród 117 592 podpisów dołączonych do zgłoszenia, tylko 111 392 spełnia wymogi formalne określone w Kodeksie wyborczym. Natomiast po sprawdzeniu podpisów w oparciu o dane zamieszczone w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności i Centralnym Rejestrze Informacji Dodatkowych z rejestrów wyborców, okazało się, że spośród podpisów spełniających wymogi formalne (111 392), co najmniej 15 048 podpisów było nieprawidłowych, z tego m. in. aż w:

- 1) 653 przypadkach okazało się, że w wykazie podpisów podano dane osoby zmarłej przed zarządzeniem wyborów;

2) 1 496 przypadkach podano inne imię lub nazwisko niż osoby, której numer PESEL figurował w wykazie podpisów,

3) 1 829 przypadkach podano nieprawidłowy, niepełny lub nieczytelny numer PESEL.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, że po odjęciu od liczby 113 163 podpisów tj. sumy podpisów spełniających wymogi formalne (111 392) i prawidłowych podpisów sprawdzonych w związku z zawiadomieniem o utworzeniu komitetu wyborczego (1 005) oraz podpisów złożonych w związku z zawiadomieniem o utworzeniu komitetu wyborczego, których Komisja wówczas nie sprawdzała (766), liczby nieprawidłowych podpisów (15 048) ustalonych po sprawdzeniu podpisów w oparciu o dane zamieszczone w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności i Centralnym Rejestrze Informacji Dodatkowych z rejestrów wyborców na podstawie jedynie 3 375 arkuszy spośród podpisów spełniających wymogi formalne, zgłoszenie Kandydata nie uzyskało poparcia co najmniej 100 000 prawidłowych podpisów obywateli. Dlatego też Państwowa Komisja Wyborcza nie kontynuowała sprawdzania podpisów, gdyż jak wynika z powyższego zgłoszenie Kandydata nie uzyskało ustawowego minimum, tj. co najmniej 100 000 prawidłowych podpisów. Państwowa Komisja Wyborcza zaznacza jednocześnie, że łączna liczba błędnych podpisów po sprawdzeniu łącznie 32 160 podpisów, które spełniały warunki formalne, wyniosła, jak wskazano wyżej, 15 048.

Państwowa Komisja Wyborcza zważyła jednocześnie, iż wprowadzenie na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (od 14 marca 2020 r.), a następnie stanu epidemii (od 20 marca 2020 r.), nie oznacza tym samym wstrzymania konieczności realizowania przez uprawnione do tego organy i podmioty uczestniczące w procesie wyborczym, w tym przez Państwową Komisję Wyborczą oraz przez komitety wyborcze, obowiązków wynikających z kalendarza wyborczego, stanowiącego załącznik do postanowienia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 lutego 2020 r. w sprawie zarządzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 184). **Sposób realizacji określonych w kalendarzu wyborczym czynności, w tym związanych ze zgłoszeniem kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wynika wprost z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz przepisów Kodeksu wyborczego.**

Tak więc nie ma żadnych podstaw prawnych do odstąpienia od konieczności dołączenia do zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wykazu co najmniej 100 000 prawidłowych podpisów obywateli mających prawo wybierania do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

Stosownie do art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Państwowa Komisja Wyborcza zobowiązana jest działać wyłącznie na podstawie i w granicach prawa.

Zgodnie z powołanym przepisem Państwowa Komisja Wyborcza, sprawdzając prawidłowość zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej bada, czy zgodnie z art. 303 § 1 pkt 3 Kodeksu wyborczego, zgłoszenie danego kandydata poparło podpisami co najmniej 100 000 obywateli zgodnie z art. 303 § 1 pkt 3 Kodeksu wyborczego, tj. czy załączony do zgłoszenia wykaz zawiera czytelne wskazanie imion i nazwisk, adresów zamieszkania oraz numerów ewidencyjnych PESEL, co najmniej 100 000 obywateli, którzy udzielają poparcia dla zgłoszenia kandydata, składając na wykazie własnoręczne podpisy. Każda strona wykazu musi zawierać nazwę komitetu wyborczego zgłaszającego kandydata oraz adnotację: „Udzielam poparcia kandydatowi na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ..... [imię (imiona) i nazwisko kandydata] w wyborach zarządzonych na ..... (dzień, miesiąc, rok).”.

Państwowa Komisja Wyborcza zaznacza, że

Zatem ustawodawca wprost przesądził o konieczności czytelnego wskazania imienia (imion) i nazwiska, adresu zamieszkania oraz numeru ewidencyjnego PESEL obywateli, którzy udzielają poparcia (poza własnoręcznym podpisem) dla zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (art. 303 § 1 pkt 3 Kodeksu wyborczego). Ponadto zasady dotyczące prawidłowego podania wszystkich danych w wykazie podpisów obywateli udzielających poparcia są od wielu lat takie same we wszystkich wyborach. Takie same zasady dotyczące weryfikacji podpisów są stosowane w odniesieniu do wszystkich komitetów wyborczych uczestniczących w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. Państwowa Komisja Wyborcza podkreśla, że zasady dotyczące prawidłowego sporządzania wykazu podpisów poparcia (w tym przede wszystkim prawidłowych danych oraz obowiązku czytelnego wpisywania wszystkich danych wyborcy) zostały podane do publicznej wiadomości na stronie internetowej Komisji w „Informacji o tworzeniu komitetu wyborczego kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w wyborach zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r.” (ZPOW-600-1/20) od dnia z dnia 6 lutego 2020 r. Państwowa Komisja Wyborcza podkreśla, że ścisłe spełnienie ustawowych warunków przez udzielającego poparcia jest niezbędne, gdyż niedotrzymanie chociażby jednego z nich uniemożliwia sprawdzenie, czy popierający zgłoszenie ujęty jest w rejestrze wyborców, a więc czy posiada prawa wyborcze. Należy przy tym szczególnie podkreślić, że prawidłowe wskazanie m.in. adresu zamieszkania lub numeru ewidencyjnego PESEL ma na celu nie tylko umożliwienie sprawdzenia posiadania prawa wybierania przez daną osobę, lecz także, co jest równie istotne,

uwiarygodnienie, że podpis złożyła faktycznie osoba wskazana w wykazie, gdyż osoby składające podpisy znają swój adres zamieszkania i numer ewidencyjny PESEL. Państwowa Komisja Wyborcza zauważa przy tym, że również postanowienia Sądu Najwyższego aprobują praktykę organów wyborczych stosowaną przy weryfikacji podpisów poparcia. W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2011 r. sygn. akt III SW 8/11 Sąd Najwyższy wskazał, że *„Obowiązek zebrania co najmniej 1.000 podpisów obywateli popierających utworzenie komitetu wyborczego wyborców oraz załączenia do zawiadomienia ich wykazu, zawierającego szczegółowo wskazane informacje, jest więc wyraźnie określony w ustawie. Powinnością Państwowej Komisji Wyborczej jest sprawdzenie, czy zostały spełnione wszystkie ustawowe wymagania dotyczące złożenia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego, w tym także, czy załączony wykaz obywateli popierających utworzenie komitetu zawiera wszystkie dane określone w ustawie”*.

Poza tym w m. in. postanowieniu z dnia 12 września 2019 r. I NSW 70/19, dotyczącym wprawdzie rejestracji list kandydatów na posłów w związku z wyborami do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, lecz w zakresie analogicznych wymogów Sąd Najwyższy wskazał m.in. *„Nade wszystko jednak, ustawowe kryteria prawidłowości podpisów składanych przez wyborcę popierającego listę kandydatów określają art. 209 § 2 i 3 Kodeksu wyborczego. Zgodnie z art. 209 § 2 Kodeksu wyborczego, wyborca udzielający poparcia liście kandydatów składa podpis obok czytelnie wpisanego swojego nazwiska i imienia, adresu zamieszkania i numeru ewidencyjnego PESEL. Wskazany przepis przewiduje zatem, że złożenie podpisu (niekoniecznie czytelnego) potwierdza wolę wyrażenia poparcia danej listy kandydatów przez osobę, której dane - ujawnione w postaci czytelnie wpisanego nazwiska i imienia, a także adresu zamieszkania i numeru ewidencyjnego PESEL - zostały ujawnione. Konieczność podania wszystkich przewidzianych ustawą elementów identyfikujących wyborcę niewątpliwie wymaga dochowania odpowiedniej staranności. Celem tej regulacji jest jednak jednoznaczne potwierdzenie, że określony w wykazie wyborca popiera inicjatywę zgłoszenia listy zawierającej nazwiska konkretnych kandydatów, w tym samym okręgu, w którym jest uprawniony do głosowania. Wprowadzenie przez ustawodawcę wymogu czytelnego wpisania nazwiska, imienia i pozostałych danych określonych w art. 209 § 2 Kodeksu wyborczego, nie może być w żadnym razie odczytywane jako dyskryminujące osoby, które mogą mieć - także z obiektywnych przyczyn - określone trudności z dochowaniem właściwej formy dokonywanych wpisów.”*

Zgodnie z art. 304 § 1 Kodeksu wyborczego Państwowa Komisja Wyborcza rejestruje kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej, wyłącznie jeżeli zgłoszenia dokonano zgodnie z przepisami Kodeksu wyborczego.

Dlatego też Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz na podstawie m.in. art. 160 § 1 pkt 1 i art. 304 § 2 Kodeksu wyborczego, zobowiązana jest do sprawdzenia prawidłowości każdego zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w tym do ustalenia, czy zgłoszenie danej kandydatury poparte zostało wymaganymi w art. 127 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej podpisami co najmniej 100 000 obywateli, zgodnie z przepisami Kodeksu wyborczego, **a w szczególności do zweryfikowania w taki sam sposób spełnienia wszelkich ustawowych warunków przez wszystkie komitety wyborcze, zgodnie z wynikającą z art. 127 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 287 Kodeksu wyborczego zasadą równości wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.**

W związku ze stwierdzeniem, że zgłoszenie danego kandydata nie uzyskało wymaganego poparcia i upłynął już ustawowy termin na dokonanie zgłoszenia, Państwowa Komisja Wyborcza zobowiązana jest odmówić rejestracji tego kandydata.

Takie rozstrzygnięcie zaaprobował też Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 6 kwietnia 2020 r. sygn. akt I NSW11/20, I NSW12/20 i I NSW14/20. W postanowieniu sygn. akt I NSW 11/20 Sąd Najwyższy wskazał m.in., że *„Wymóg zebrania co najmniej 100 000 podpisów obywateli popierających danego kandydata na Prezydenta RP ma rangę konstytucyjną (art. 127 ust. 3 Konstytucji RP). Przepis art.127 ust. 3 Konstytucji RP jest sformułowany w sposób jednoznaczny i nie nasuwa żadnych wątpliwości interpretacyjnych, że bierne prawo wyborcze w wyborach prezydenckich przysługuje kandydatowi, który zbierze przynajmniej 100 000 podpisów osób popierających jego kandydaturę.”*

W obowiązującym stanie prawnym, w tym przy uwzględnieniu m.in. rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. poz. 491, 522 i poz. 531), odstępianie od ustalenia, czy spełniony został przez komitet wyborczy ustawowo nałożony obowiązek zebrania co najmniej 100 000 podpisów poparcia dla kandydata oznaczałoby przede wszystkim:

- 1) naruszenie przez Państwową Komisję Wyborczą konstytucyjnej zasady:
  - a) demokratycznego państwa prawa (art. 2),
  - b) działania organów państwa na podstawie i w granicach prawa (art. 7),
  - c) nadrzędności Konstytucji i bezpośredniego jej stosowania (art. 8),

- d) równości wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (art. 127 ust. 1) powtórzonej w Kodeksie wyborczym (art. 287);
- 2) nierespektowanie przez Państwową Komisję Wyborczą wymogów określonych w art. 127 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz w przepisach Kodeksu wyborczego (art. 90 § 2, art. 296, 303 § 1 pkt 3 oraz art. 304 § 1, 2 i 4).

Trzeba mieć na uwadze, że w ustawowym terminie, tj. do dnia 26 marca 2020 r. do godz. 24⁰⁰, poza Komitetem Wyborczym Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Waldemara Włodzimierza Witkowskiego zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dokonało 11 innych komitetów wyborczych, które zadeklarowały, że zgłaszany przez nich kandydat uzyskał poparcie co najmniej 100 000 obywateli. Spośród tych komitetów, Państwowa Komisja Wyborcza zarejestrowała sześciu kandydatów (jeden z komitetów dokonał prawidłowego zgłoszenia kandydata już w dniu 21 lutego 2020 r.), jednemu komitetowi odmówiła rejestracji, a pozostałe cztery zgłoszenia są w trakcie rozpatrywania. Oznacza to, że możliwe było spełnienie zarówno konstytucyjnych, jak i kodeksowych, warunków prawidłowego zgłoszenia kandydata. Komitety mogły bowiem swobodnie zbierać podpisy poparcia od dnia 5 lutego 2020 r., tj. od chwili ogłoszenia postanowienia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie zarządzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – na początku w celu utworzenia komitetu, a następnie dla zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Państwowa Komisja Wyborcza zaznacza, że wynikający z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wymóg zebrania co najmniej 100 000 podpisów poparcia dla zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej jest swego rodzaju weryfikacją – kryterium popularności – osoby ubiegającej się o prawo do kandydowania w wyborach na najwyższy Urząd w Rzeczypospolitej Polskiej (art. 126 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej). Również w doktrynie wskazuje się, że podpisy te są niezbędnym elementem zgłoszenia kandydata organowi wyborczemu (zob. A. Sokala, B. Michalak, P. Uziębło, *Leksykon prawa wyborczego i referendalnego oraz systemów wyborczych*, Wolters Kluwer Polska S.A., Warszawa 2013). Zamierzeniem ustrojodawcy i ustawodawcy było zatem stworzenie mechanizmu wstępnej selekcji i dopuszczenia do udziału w wyborach wyłącznie tych kandydatów, którzy są w stanie zdobyć minimalne (określone ustawowo) poparcie obywateli. Intencją było więc założenie, żeby wymóg ten spełniały wyłącznie osoby cieszące się zaufaniem wyborców, dla których uzyskanie przyjętej liczby podpisów poparcia (co najmniej 100 000) nie będzie stanowiło problemu. Pozostałe osoby, które nie są w stanie spełnić tego

wymogu, nie mogą zostać zarejestrowane jako kandydaci w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Również Sąd Najwyższy w powołanym wyżej postanowieniu z dnia 6 kwietnia 2020 r. sygn. akt I NSW11/20 wskazuje, że: *„W doktrynie prawa konstytucyjnego podnosi się, że wymóg zgłoszenia kandydatury przez 100 000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu RP ma zagwarantować, iż do wyborów przystąpią kandydaci, którzy już na wstępnym etapie procedury wyborczej legitymują się istotnym poparciem elektoratu. Ma to zapobiec wysuwaniu kandydatur przypadkowych, pozbawionych jakiegokolwiek znaczenia politycznego (tak: B. Szczurowski [w:] M. Safjan, L. Bosek (red.), Konstytucja RP. Tom II. Komentarz do art. 87–243, 2016, wyd.1). Podkreśla się przy tym, że wymóg zebrania 100 000 podpisów popierających kandydata w wyborach prezydenckich jest wprawdzie najwyższy wśród wszystkich wyborów, ale wydaje się być odpowiedni, gdyż tę liczbę zbiera się w całym kraju (B. Banaszak, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, 2012, wyd. 2)”.*

Państwowa Komisja Wyborcza zaznacza również, że termin na zgłoszenie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (art. 303 § 1 Kodeksu wyborczego) jest terminem prekluzyjnym i nie podlega on przywróceniu, ani też wydłużeniu, niezależnie od przyczyny jego niedochowania.

Oznacza to, że po jego upływie usuwanie wady polegającej na przedłożeniu lub uzupełnieniu podpisów obywateli popierających zgłoszenie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej jest niedopuszczalne. Zgodnie z powołanym art. 303 § 1 Kodeksu wyborczego zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej dokonuje osobiście pełnomocnik wyborczy najpóźniej do godziny 24⁰⁰ w 45. dniu przed dniem wyborów. W wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. termin ten upłynął w dniu 26 marca 2020 r. o godz. 24⁰⁰, a Komisja podjęła uchwałę w dniu 7 kwietnia 2020 r. W tym stanie rzeczy wzywanie pełnomocnika wyborczego Komitetu do usunięcia wady zgłoszenia polegającej na dołączeniu co najmniej 100 000 obywateli popierających zgłoszenie Kandydata było niedopuszczalne.

Stanowisko to podzielił także Sąd Najwyższy w powoływanym już postanowieniu z dnia 6 kwietnia 2020 r. sygn. akt I NSW 11/20, wskazując, że: *„Trafne jest również stanowisko Państwowej Komisji Wyborczej, że na moment wydania zaskarżonej uchwały, pomimo stwierdzenia przez Komisję, że liczba prawidłowo złożonych podpisów wyborców popierających zgłoszenie Sławomira Grzywy jako kandydata na Prezydenta RP jest mniejsza niż wymagana w Konstytucji RP, brak było podstaw do wzywania w trybie art. 304 §4 k. wyb.*

pełnomocnika wyborczego Komitetu do uzupełnienia zgłoszenia w tym zakresie. Skoro bowiem w wyborach prezydenckich zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. termin zgłoszenia kandydata na Prezydenta RP upłynął w dniu 26 marca 2020 r. o godz. 24⁰⁰, a Państwowa Komisja Wyborcza podjęła sporną uchwałę w dniu 30 marca 2020 r., w tej sytuacji kierowanie do pełnomocnika wyborczego Komitetu wezwania do usunięcia wady zgłoszenia w zakresie wymaganej liczby podpisów obywateli popierających kandydaturę Sławomira Grzywy, było bezprzedmiotowe. Uzupełnienie brakujących podpisów przy zgłoszeniu jest bowiem co do zasady możliwe, ale tylko do godziny 24⁰⁰ 45. dnia przed dniem wyborów (w tym przypadku 26 marca 2020 r.).”

Analogiczne stanowisko podzielił też Sąd Najwyższy w postanowieniach dotyczących wprowadzie zgłoszenia kandydata na senatora Rzeczypospolitej Polskiej, którego można dokonać najpóźniej w 40. dniu przed dniem wyborów (a nie w 45. dniu jak w przypadku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej), ale w zakresie analogicznej regulacji związanej z upływem terminu na zgłoszenie kandydata. W postanowieniach z dnia 12 września 2019 r. sygn. akt I NSW 72/19 oraz z dnia 18 września 2019 r. sygn. akt I NSW 79/19 Sąd Najwyższy wskazał m.in., że *„Jeżeli liczba prawidłowo złożonych podpisów wyborców popierających zgłoszenie kandydata na senatora jest mniejsza niż wymagana w Kodeksie, okręgowa komisja wyborcza wzywa osobę zgłaszającą kandydata do uzupełnienia wykazu podpisów, o ile nie upłynął termin na zgłaszanie kandydatów, tj. najpóźniej 40 dnia przed dniem wyborów (art. 216 § 1 i art. 211 § 1 w zw. z art. 258 Kodeksu wyborczego)”*.

Taka opinia od dawna przywoływana jest również w doktrynie. Przykładowo Stanisław Gebethner wskazuje, że *„Jeżeli w rezultacie weryfikacji dostarczonych wykazów z podpisami poparcia zgłoszenia – i odrzuceniu podpisów, które nie zostały prawidłowo złożone – Komisja stwierdzi brak wymaganej liczby 100 000 podpisów poparcia, to odmawia rejestracji kandydata. Uzupełnienie brakujących podpisów jest możliwe, ale tylko do godziny 24⁰⁰ 45 dnia przed dniem wyborów”*. (zob. Wybory na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Komentarz do Ustawy o wyborze Prezydenta RP, Tekst jednolity z 9 czerwca 2000 r. oraz akty wykonawcze, Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, Warszawa 2000).

Mając powyższe na uwadze Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że w związku z niedołączeniem co najmniej 100 000 prawidłowych podpisów obywateli posiadających prawo wybierania do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, zgłoszenie Kandydata nie spełnia wymogu art. 127 § 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 296, 303 § 1 pkt 3 i art. 304 § 2 pkt 3 Kodeksu wyborczego.

W związku z tym należało odmówić zarejestrowania Kandydata.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza ponadto, że stosownie do art. 297 § 4 Kodeksu wyborczego zgoda na kandydowanie powinna zawierać m.in. informację o udokumentowanym wykształceniu, wykonywanym zawodzie i miejscu (zakładzie) pracy kandydata. Stosownie do art. 304 § 2 pkt 2 Kodeksu wyborczego Państwowa Komisja Wyborcza bada zgodność tych danych oraz potwierdza przynależność do partii politycznej wskazanej w zgodzie na kandydowanie na podstawie dostępnych urzędowo dokumentów. Jednakże z uwagi na niedołączenie do zgłoszenia wykazu prawidłowych podpisów obywateli popierających zgłoszenie Kandydata oraz brak możliwości jego uzupełnienia po upływie ustawowego terminu, Państwowa Komisja Wyborcza nie wzywała pełnomocnika wyborczego Komitetu do przedłożenia dokumentów potwierdzających informacje wskazane w zgodzie na kandydowanie dotyczące: wykształcenia, działalności zawodowej oraz przynależności do partii politycznej Kandydata.

Na niniejszą uchwałę pełnomocnikowi wyborczemu przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego w terminie 2 dni od daty jej podania do publicznej wiadomości.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak

(dokument podpisany elektronicznie)